

(3.) Dva nálezy trojzubky stepní (*Chondrula tridens* O. F. Müller, 1774) na Podbořansku (severozápadní Čechy) / Two findings of *Chondrula tridens* O. F. Müller, 1774 in vicinity of Podbořany town (northwestern Bohemia)

Abstract: Terrestrial land snail species *Chondrula tridens* (*Enidae*) occurred in semi-dry thermophilous grasslands in Eastern, Central, and South Europe is reported from two localities in vicinity of Podbořany town (northwestern Bohemia, Louny county). These two findings complement very scarce current occurrence of the species in northwestern Bohemia.

Keywords: *Chondrula tridens*, Doupovské hory Mts., *Enidae*, faunistics, Gastropoda, land snails, northwestern Bohemia, Podbořany area, Mollusca

***Chondrula tridens* (trojzubka stepní)**

Trojzubka stepní (*Chondrula tridens*) je suchozemský stopkooký plž z čeledi hladovkovitých (*Enidae*) s ulitou vysokou do 11 mm a třemi výraznými zoubky v ústí (Obr. 1). Svým výskytem je vázán na teplé stepní lokality na hlubších půdách. Areál druhu zahrnuje jižní, střední a východní Evropu (HORSÁK et al. 2013). V České republice se vyskytuje v teplých oblastech, nejbližší k Podbořanům žije roztroušeně v oblasti Džbánů a v západním Českém středohoří. V současné verzi Červeného seznamu bezobratlých České republiky (HEJDA et al. 2017) je tento taxon zařazen mezi druhy málo dotčené (least concern), nicméně v předchozí verzi Červeného seznamu (FARKAČ et al. 2005), který nepřihlíží k pravidlům UICN a zohledňuje spíše stav populací v České republice, byl zařazen mezi druhy zranitelné (vulnerable), neboť jeho stanoviště v krajině ubývá a dlouhodobě je v Čechách spíše na ústupu (J. Horáčková in litt.).

Lokality nálezů na Podbořansku

1. Bohemia borealis, Rohozecká hornatina, Vrbička (distr. Louny), 5845: v teplomilných trávnicích na jz. orientovaných svazích ca 0,9 km s. až 0,7 km vsv. od návesního rybníka, 50°11'2.819"N, 13°17'49.579"E, ca 501 m n. m., ulity řídkce roztroušeny (leg. D. Koutecký 19.IV.2015).
2. Bohemia borealis, Rohozecká hornatina, Dětaň (distr. Louny), 5845: louky na jv. úpatí Chlumu (539 m) ca 0,6–0,8 km j. od návesního rybníka ve Dvěrcích, 50°11'52.387"N, 13°19'31.680"E, ca 405–422 m n. m., ulity řídkce roztroušeny (not. D. Koutecký 9.XI.2015).

V roce 2015 jsem při průzkumu přírody na Podbořansku zaznamenal na dvou lokalitách ulity *Chondrula tridens*. Obě se nacházejí v Rohozecké hornatině na jihovýchodním úpatí Doupovských hor (CENIA 2019: Geomorfologická mapa ČR). Biotopem jsou poněkud rozvolněné širokolisté suché trávničky jihovýchodní až jihozápadní orientace s dominantní válečkou prapořitou (*Brachypodium pinnatum*) a sveřepem vzpřímeným (*Bromus erectus*). Geologické podloží je tvořeno pyroklastiky (tufy) vulkanické série Doupovských hor. Převládajícím půdním typem jsou kambizemě (ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA 2019: Půdní mapa 1 : 50 000). Obě lokality jsou zařazeny do geomorfologických okrsků a příslušného katastrálního území. Kvadráty síťového mapování jsou odečteny z portálu BioLIB.CZ (2019), nadmořská výška a souřadnice výskytu pak z mapového portálu MAPY.CZ (2019). Obě lokality jsou od sebe vzdáleny asi 2,5 km vzdušnou čarou. Výskyt *Chondrula tridens* uvádí z širšího prostoru lokality Vrbička v rámci inventarizačního průzkumu brouků a motýlů také R. Kočvara a T. Kuras (2015 in AOPK ČR 2019: lokalita Hlína u Vrbičky), bohužel bez přesné lokalizace a bližších nálezových údajů.

Jedná se o první nálezy tohoto měkkýše z území Podbořanska a patrně i z celých Doupovských hor. Vzhledem k množství vhodných biotopů v okolí nelze vyloučit, že druh bude na Podbořansku hojnější. Bohužel je sledované území poněkud stranou zájmu většíny malakologů.

Obr. 1. Ulita *Chondrula tridens* z lokality Vrbička. Skutečná délka je 9,3 mm. Foto P. Krásenský.
Fig. 1. Conch of *Chondrula tridens* found in locality Vrbička. The real length is 9,3 mm. Photo by P. Krásenský.

AOPK ČR (2019): *Nálezová databáze ochrany přírody*. [On-line: <https://portal.nature.cz/nd/>. Použito 6. 1. 2019]

BIOLIB.CZ (2019): *BioLib. Biological Library. Nástroj pro výpočet mapovacích čtverců metodou KFME* [On-line: <https://www.biolib.cz/cz/toolKFME/>. Použito 6. 1. 2019]

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA (2019): *Půdní mapa 1:50 000*. [On-line: <https://mapy.geology.cz/pudy/>. Použito 6. 1. 2019]

FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. [eds.] (2005): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí*. – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 760 pp.

CENIA (2019): *Geomorfologická mapa ČR*. [On-line: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>. Použito 6. 1. 2019]

HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. [eds.] (2017): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda*, Praha, 36: 1–612.

HORSÁK M., JUŘÍKOVÁ L. & PICKA J. (2013): *Měkkýši České a Slovenské republiky*. – Kabourek, Zlín, 264 pp.

MAPY.CZ (2019): *Mapy.cz*. [On-line: <https://mapy.cz/zakladni>. Použito 6. 1. 2019]

Daniel Koutecký

Adresa autora: Podbořanská 207, CZ-439 82, Vroutek, e-mail: DanielKoutecky@seznam.cz
